

Z OBSAHU	Kristus je pravé světlo. Katecheze papeže Františka	04
	Mučedníci komunismu: P. Daniel Dajani SJ	06
	Deset let encykliky Benedikta XVI. „Deus caritas est“	07
	Deset let s Bohem v zádech. V Hospici sv. Jana N. Neumanna	11

TRADICE OTCŮ

Z promluvy svatého Sofronia, biskupa jeruzalémského († 638)

Pospěšme vstříc Kristu, my všichni, kteří s takovou zbožností slavíme a uctíváme jeho tajemství, pojďme všichni s ochotným srdcem. Nikdo at' při tomto setkání nechybí, at' není nikoho, kdo by nenesl světlo.

Zažiháme-li plamen svíce, chceme ukázat na Boží světlo toho, jenž přichází, od něhož pochází světlo všeho, co svítí, neboť on zahání temnoty nejtemnější a hojností věčného světla všechno osvěcuje. A chceme také co nejjasněji dát najevo, jak má zářit naše duše, chceme-li mu jít vstříc. [...]

Nikdo z nás at' nezůstane neposvěcený tímto světlem, nikdo, koho zcela naplnilo, at' nesetrvává v noční temnotě, nýbrž vyjdeme všichni plni jasu. Byli jsme osvíceni, všichni společně vyjdeme naproti a se starcem Simeonem uvítejme ono světlo, jasné a věčné. Se Simeonem se z duše radujme a Původci a Otcí světla společně zazpívejme chvalozpěv díky, neboť on nám poslal pravé světlo, zaplašil temnotu a všem nám dal zazářit svým světlem.

Skrze něho jsme také my uviděli Boží spásu, kterou připravil před očima všech národů a kterou nám zjevil ke slávě nového Izraele. A stejně jako byl Simeon pohledem na Krista zbaven pout pozemského života, i my jsme rázem byli osvobozeni od onoho starého a temného hříchu.

Také my jsme ve víře objali Krista, když k nám přišel z Betléma, a z pohanů jsme se stali Božím lidem, neboť Kristus je naše spasení od Boha Otce. Spatřili jsme Boha, když se stal člověkem; a protože jsme viděli, že Bůh přišel, a v duchu ho vzali do náruče, nazýváme se novým Izraelem. A proto každoročně slavíme tento Boží příchod a nikdy na něj nezapomeneme.

Guido Da Siena: Obětování Páně (1270). Foto:Wikimedia Commons

Posun správným směrem

Ve změní různých zájmových skupin prosazujících své cíle bez ohledu na druhé a v čase rozdělené společnosti kvůli uprchlíkům se lehce přehlédne důležitý moment v úpravě zákona o pohřebnictví. Návrh novely přináší pozitivní změny. Dosud nebylo pro rodiče možné pohřbít potracené dítě, pokud vážilo méně než půl kilogramu. Takový případ je nazýváme plod po potratu. Podle našeho přesvědčení je to nedůstojný a mylný název. Člověk je člověkem od samého početí. Tzv. plod po potratu je podle stávající normy považován za odpad. Je sprovzen ze světa spálením jako jiné části těla, např. amputované údy aj.

Novela, aniž otevírá diskusi o počátku lidského života, nepřímou ukazuje správným směrem. Bude možno se důstojně rozloučit a uložit na pietní místo i človíčka, který váží při potratu méně

než půl kila. Není tam stanovena nejnižší váha, od kdy lze teprve uskutečnit rozloučení. To v důsledku znamená neomezenou možnost piety.

Rovněž se prodlužuje lhůta, do kdy mohou rodiče požádat o vydání človíčka. Z dosavadních 96 hodin se lhůta prodlužuje na 168 hodin. Vítám tuto navrženou novelu, která je důležitým posunem k humanitě. V současné lhostejnosti, nechuti a netečnosti vůči důstojnému rozloučení se zemřelými se rozsvěcuje světélko ukazující opačným směrem. Potracený človíček není přece pouhý tělesný úd. Pieta vůči zemřelému je mj. projevem úcty k zázraku života, který jsme nezaslouženě obdrželi jako veliký dar. Při rozloučení si uvědomujeme svoji pomíjivost a dočasnost pozemského putování. To vše je podle mého spojeno

Dokončení na str. 2

Foto: © Tony Frič, <http://www.tonyfric.com>

První část křesťanských uprchlíků z Iráku dorazí do Čech 24. ledna

První skupina 27 křesťanských uprchlíků z Iráku, jejichž přesídlení do ČR organizuje Nadační fond Generace 21, by měla přiletět do Prahy v neděli 24. ledna. Ve čtvrtek 14. ledna o tom informoval Jan Talafant, ředitel Nadačního fondu Generace 21. Hned po přeletu uprchlíci požádají o azyl. Ten by jim měl být vydán relativně rychle, protože už před odletem do Česka prošli bezpečnostními prověrkami tajných služeb a pohovory s českými státními orgány. Prvních několik týdnů uprchlíci stráví v rekreačním zařízení Okrouhlík u Jihlavy, kde se začnou učit češtinu a seznamovat s českými realitami. Dalších několik měsíců by měli bydlet v bytech v Jihlavě a pokračovat ve výuce češtiny. Poté mohou buď zůstat, nebo se volně stěhovat za prací. Nadační fond již registruje nabídky pracovních míst.

Jihlavská skupina je složena ze šesti rodin. Je v ní 13 žen a dívek a 14 mužů a chlapců. Věkový průměr skupiny je 20 let, nejmladšímu dítěti je jeden měsíc, nejstarší člověk má 68 let. „Doufáme, že tyto lidi, kteří přišli nejen o všechnu majetek, ale často také o členy rodin, dobře přivítáme a pomůžeme jim znovu začít,“ uvedl jihlavský primátor Rudolf Chloupek.

Celkem by do Česka mělo přesídlit 37 křesťanských rodin, což představuje 153 lidí. Celý projekt s rozpočtem kolem 15 milionů korun organizuje a financuje Nadační fond Generace 21 s pomocí svých partnerů a podporovatelů z řad jednotlivců i církví. Fond v prvním roce uhradí náklady na ubytování a životní potřeby iráckých křesťanů, stejně jako integrační služby, mezi něž patří výuka jazyka i seznámení se s českou kulturou a společností. Peníze fond získal výhradně od soukromých dárců. Dalších 126 iráckých křesťanů by mělo do Česka dorazit během února a března.

Nadační fond děkuje všem, kdo poskytli finanční dar na podporu tohoto projektu nebo nabídli pomoc s ubytováním či další služby.

NF G21, RC

Tříkrálová koleda skončila, sbírka podpoří stovky projektů pro lidi v nouzi

Dokončení ze str. 1

s novelou, i když zákonodárce nemusel sdílet stejný pohled jako já.

Ohled na rodiče je chvályhodný a zaslouží uznání. Respektuje se jejich postoj k odňatému životu, který nelze sevrít do pout povrchních představ a ledabylosti. Nemá cenu stále hartusit nad přístupem mnohých našich souputníků k potrátu. Spíše je namístě trpělivě a neútočně vysvětlovat, že stojí za to se zamyslet nad tajemstvím života, jehož rozmanitost a neuchopitelnost nás může vést k úžasu a vděku. Nejsme pány života ani vzdálenými pozorovateli, ale účastníme se zrodu i časového konce velikého zázraku vymykajícího se suverénnímu a zpupnému ovládnutí. Lidská pýcha tak ztrácí půdu pod nohama.

*Mons. Václav Malý
pomocný biskup pražský*

Tříkrálové koledování v ulicích skončilo, v plném proudu je úřední rozpečetování pokladniček a sčítání obsahu. „Předběžné výsledky nás naplňují nadějí, že dárci štědrě podpořili záměry naší sbírky pro pomoc lidem v nouzi. Výnos pomůže stovkám projektů zejména pro seniory, lidi s postižením, matky s dětmi v tísní, lidi bez domova a sociálně vyloučené. Všem dárcům i koledníkům ze srdce děkuji,“ říká ředitel Charity ČR Lukáš Curylo. Sbírkový účet a dárcovská SMS jsou však otevřeny celoročně.

„Děkujeme všem koledníkům a vedoucím skupinek, protože bez nich by se sbírka nemohla uskutečnit,“ vyjádřil vděk hlavní koordinátor Tříkrálové sbírky Marek Navrátil. „Letos nás při koledování podpořilo více dobrovolníků než loni, a to se nejspíš projeví i na výnosu.“ Kolednických pokladniček bylo loni přes dvacet tisíc, letos ještě o tisícovku více. Prozatím je otevřeno 59 % pokladniček s výnosem 56,4 milionu korun (stav k 15. lednu v 10.30 hodin).

Charita ČR

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočeská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Počet křesťanů zabitých pro víru narůstá

Počet křesťanů zabitých pro svou víru se loni téměř zdvojnásobil. Ve zprávě z 13. ledna 2016 to uvádí organizace *Open Doors*, která sleduje pronásledování křesťanů na celém světě. Rok 2015 byl podle *Open Doors* „rokem strachu“. Celkově došlo k zintenzivnění pronásledování křesťanů, nikdy dříve nebylo na útěku z domovů tolik následovníků Krista.

V žebříčku nazvaném *World Watch List* popisuje organizace 50 zemí s nejvyšší mírou pronásledování. Na prvním místě se již počtrnácté umístila Severní Korea, kde křesťané čelí zatýkání, věznění, mučení i smrti kvůli své víře. Podle odhadů *Open Doors* tu je v pracovních táborech internováno kolem 70 tisíc křesťanů. Poprvé se do první pětky zemí dostala také Eritrea, kterou *Open Doors* nazývá „africkou Severní Koreou“. Míra pronásledování vzrostla ve velké míře také v Pákistánu, Tádžikistánu, Afghánistánu, Ázerbájdžánu a Kuvajtu, značně se zvýšila v Indii, Etiopii, Spojených arabských emirátech, Bangladéši, Bahrajnu, Jemenu, Keni, Indonésii a Nigérii.

Nejčastějším důvodem pronásledování je náboženský extremismus – islámský, hinduistický a buddhistický. Islámský extremismus působí především na Středním východě a v subsaharské Africe. Do první desítky zemí v žebříčku se poprvé dostala také Libye. Díky nárůstu radikálního hinduistického nacionalismu v Indii, kvůli němuž zůstaly útoky na kostely a pastorační pracovníky nepotrestány, se asijská země dostala do první dvacítky.

Open Doors zaznamenala 7000 zabití křesťanů pro víru, což je o téměř 3000 více než v předchozím roce. Do těchto konzervativních odhadů se přitom nepočítají úmrtí v Severní Koreji, Sýrii a Iráku, kde neexistují přesné záznamy. Napadeno nebo poškozeno bylo zhruba 2400 kostelů, což je více než dvojnásobek z předchozího roku.

Křesťanství je nejrozšířenějším náboženstvím na světě, hlásí se k němu 2,2 miliardy lidí, což je skoro třetina planety. Organizace *Open Doors* začala v 50. letech tajně distribuovat Bibli do komunistických zemí, nyní podle vlastních údajů působí v šesti desítkách států.

TS ČBK

Kardinál Sarah ostře odsoudil profanaci kostela ve Fontainebleau

„Církev je ve světě znamením odporu! Čím více hlásá Toho, který je Cesta, Pravda a Život“ (Jan 4,6), tím více překází a tím silněji je odmítána“ – čteme v listu prefekta vatikánské Kongregace pro bohoslužbu a svátosti po brutální profanaci a podpálení památného kostela ve Fontainebleau u Paříže. Ve Francii je v poslední době profanace křesťanských míst kultu na denním pořádku. Statisticky jsou na policii hlášeny každý den dva případy těchto trestných činů.

Faktickým cílem útoku na kostelní stavbu byl Bůh, Církev a místní společenství, píše kardinál. Vybízí zejména k modlitbám za pachatele profanace Nejsvětější svátosti: „Kéž v jejich duších ďábelská nenávist ustoupí bázi Boží... Zprofanována jsou ve skutečnosti jejich srdce, v nichž se zabydlel satan.“ Katolíkům z Fontainebleau připomíná, že se nemají divit nenávisti a odmítání: „Boží láska k lidem, zjevená v Ježíšově narození, podnítila ďáblův hněv... Když Bůh zjevuje svou mírnost a lásku, svět odpovídá slepým a neopodstatněným násilím.“

Kardinál Sarah připomíná také pronásledování křesťanů, k němuž dnes ve světě dochází za naprostého mlčení médií a lhostejnosti vlád. Křesťanům ve Francii připomíná, že nedosvědčili nenávist ke Kristu na svém těle, utrpěl pouze jejich kostel. Vatikánský kardinál je však vybízí, aby na křivdy reagovali jako mučedníci: vydali svědectví Bohu tím, že nebudou hledat pomstu, nýbrž odpuštění a smíření.

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

SLOVO KNĚZE

Den, kdy píšu tyto řádky, je dnem 150. výročí zjevení Matky Boží ve Filipově u Jiříkova ve Šluknovském výběžku. Panna Maria se tam ukázala 13. ledna roku 1866 ve 4 hodiny ráno umírající třicetileté Magdaleně Kadeové. Řekla jí jedinou větu: „Mé dítě, od nynějška se to hojí.“ A v té chvíli byla Magdalena uzdravena na těle i na duchu. Před tím trpěla nesnesitelnými bolestmi, upoutána na lůžko a úplně odkázána na péči rodiny svého bratra. Byla nemocná od svých 19 let a na sklonku roku 1865 přijala poslední pomazání a lékaři předvíдали brzkou smrt. I v tomto stavu se modlila, utíkala se k Panně Marii Bolestné a ta jí vyprosila okamžité uzdravení.

Magdalena Kadeová pak žila ještě 40 let, zdravá, plná síly a chuti sloužit druhým. Nejprve sloužila poutníkům do Filipova, přenášela nemocné a modlila se s nimi. Pak řadu let pracovala v jiříkovské nemocnici a ve starobinci. Mezitím se z místnosti, kde ji Matka Boží uzdravila, stalo poutní místo. Nejprve kaple Panny Marie – Uzdravení nemocných a pak kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů, který byl roku 1926 povýšen papežem Piem XI. na baziliku minor.

Hlavní pout' vždy 13. ledna ve 4:00 hod. se zde koná od události uzdravujícího zjevení každý rok za každého počasí až dodnes. I letos byla bazilika přeplněna českými a německými poutníky. Při oltáři stáli dva biskupové (z Litoměřic a Görlitzu) a asi 70 kněží a jáhnů. Mnozí z Filipovských poutníků mají již vlastní zkušenost, jak milost Boží procházející k nám přes Neposkvrněné Srdce Panny Marie očišťuje, posiluje a hojí. Nejde jen o další zázračná uzdravení, ke kterým zde průběžně dochází, ale též o Boží pokoj a radost pod otevřeným nebem a v blízkosti milující a soucitné nebeské Matky. *Uzdravení nemocných a Pomocnice křesťanů, oroduj za nás.*

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svaté Zdislavy

KRISTUS JE PRAVÉ SVĚTLO

Homilie papeže Františka při mši svaté ze slavnosti Zjevení Páně

Klanění tří králů (Santa Maria in Trastevere). Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Slova proroka Izaiáše – určená svatému městu Jeruzalém – nás volají, abychom vyšli ze své uzavřenosti, vyšli ze sebe a rozpoznali zář světla, které osvěcuje náš život: „Vstaň, rozsviť se, neboť vzešlo tvé světlo a Hospodinova velebnost září nad tebou“ (Iz 60,1). Tímto „tvým světlem“ je Pánova sláva. Církev si nesmí nahlávat, že má svoje vlastní světlo. Připomíná to krásným výrokem svatý Ambrož, když přirovnává Církev k měsíci: „Církev je vskutku jako měsíc... nesvítí vlastním světlem, ale tím Kristovým. Svítí světlem Slunce spravedlnosti, takže může říci: „Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus““ (*Hexameron*, IV, 8, 32). Kristus je pravým světlem, které září. Církev dovede osvěcovat život lidí a národů do té míry, do jaké je zakotvena v něm a do jaké se nechává osvěcovat od něho. Proto svatý Ambrož a svatí otcové chápali Církev jako *mysterium lunae*.

Misie jsou povoláním Církve

Potřebujeme toto světlo, které přichází shůry, abychom koherentně odpověděli

na obdržené povolání. Zvěstování Kristova evangelia není jedním z mnoha rozhodnutí, která můžeme přijmout, a není to ani žádná profese. Misionářství není pro Církev proselytismem. Pro Církev je

V jednoduchosti Betléma spočívá syntéza života Církve. Zde je zdroj onoho světla, jež ve světě přitahuje každého člověka k sobě a národům ukazuje cestu k pokoji.

misionářství výrazem samotné její podstaty, neboť je Bohem osvěcována a odráží jeho světlo. V tom spočívá její služba. Není jiné cesty. Misie jsou jejím povoláním. Odrážet Kristovo světlo – to je služba Církve. Kolik lidí od nás očekává toto misionářské nasazení, protože potřebují Krista, potřebují poznat Otcovu tvář.

V Dítěti Ježíši nachází celé lidstvo svoji jednotu

Mudrci, o nichž mluví Matoušovo evangelium, jsou živým svědectvím skutečnosti, že semena pravdy jsou přítomna všude, protože jsou darem Stvořitele, který volá všechny, aby v něm uznali dobého a věrného Otce. Mudrci představují lidi, kteří pocházejí ze všech koutů země a jsou přijímáni do Božího domu. Vzhledem k Ježíši už neexistuje žádná různost rasy, jazyka a kultury; v tomto Dítěti nachází celé lidstvo svoji jednotu. A Církev má za úkol rozpoznávat a jasně nechávat vyjít najevo onu touhu po Bohu, kterou v sobě chová každý člověk. Toto je služba Církve: světlem, které odráží, umožňovat, aby touha po Bohu, kterou každý nosí v sobě, vycházela najevo. Stejně jako mudrci žijí také dnes mnozí lidé s „nepokojným srdcem“, jež se ptá, ale nedostává se mu jistých odpovědí. To je nepokoj Ducha Svatého, který hýbe srdcem. Také oni hledají hvězdu, která ukazuje cestu k Betlému.

Kolik jen hvězd na nebi září! A přece mudrci našli jednu novou, odlišnou, která pro ně zářila nejvíc. Dlouho zkoumali velkou knihu nebes, aby našli odpověď na otázky svého neklidného srdce a nakonec se jim ukázalo světlo, hlas Ducha Svatého, který působí ve všech lidech. Tato hvězda je proměnila. Dala jim zapomenout na každodenní starosti a oni se hned vydali na cestu. Dopřáli sluch onomu hlasu, který je z jejich nitra nabádal sledovat světlo, jež jim umožnilo najít židovského krále v nuzném betlémském domě.

Darujme Pánu svoji svobodu, svůj rozum a svoji lásku

Toto vše je pro nás ponaučením. Prospěje nám dnes opakovat otázku, kterou si kladli mudrcové: „Kde je ten narozený židovský král? Uviděli jsme jeho hvězdu na východě, a proto jsme se mu přišli poklonit“ (Mt 2,2). Zvláště v naší době jsme vybízeni hledat znamení, která nám Bůh nabízí, s vědomím, že vyžaduje

jí naši snahu, abychom je rozluštili a tak pochopili jeho vůli. Jsme vyzváni odebrat se do Betléma, abychom našli Dítě a jeho Matku. Následujme světlo, které nám nabízí Bůh! I maličké světlo. Hymnus z dnešního breviáře říká o mudrcích *lumen requirunt lumine* – světlo světlem

vyhledali. To světlo, jež vyzařuje tvář Krista, plného milosrdenství a věrnosti. A jakmile k němu dojdeme, klaňme se mu z celého srdce a podejme mu svoje dary: svoji svobodu, svůj rozum a svoji lásku. Pravá moudrost se skrývá ve tváři tohoto Dítěte. Tady, v jednoduchosti Bet-

léma, spočívá syntéza života Církve. Tady je zdroj onoho světla, které ve světě přitahuje každého člověka k sobě a národům ukazuje cestu k pokoji.

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezitimulky redakce)

BOŽÍ JMÉNO JE MILOSRDENSTVÍ

Z katecheze papeže Františka na generální audienci

V Písmu svatém je Hospodin prezentován jako „*Bůh milosrdný*“. Je to jeho jméno, kterým nám takřkajíc zjevuje svoji tvář a svoje srdce. On sám, jak vypráví kniha Exodus, se zjevil Mojžíšovi a takto se definoval: „*Bůh milosrdný a milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný*“ (Ex 34,6). Také v dalších textech nacházíme tutéž formulaci v různých variantách, ale důraz je vždycky položen na milosrdenství a lásku Boha, který v odpouštění nikdy neochabuje (srov. Gn 4,2; Jl 2,13; Žl 86,15; 103,8; 145,8; Neh 9,17). Podívejme se společně na tato jednotlivá slova Písma svatého, která k nám promlouvají o Bohu.

Pán je „*milosrdný*“. Toto slovo evokuje jemnocit matky ve vztahu k dítěti. Hebrejský výraz použitý v Bibli skutečně odkazuje k útrobám nebo také k mateřskému lůnu. Tento obraz tedy naznačuje, že Bůh se ve vztahu k nám dojíma a jhne jako matka, když bere do náruče svoje dítě a přeje si jedinečně milovat jej, chránit, pomáhat mu a dát mu všechno, i sebe samu. Takovýto obraz plyne z tohoto výrazu. Je to tedy láska, kterou lze definovat významem „niterná“.

Dále je psáno, že Hospodin je *milostivý* v tom smyslu, že prokazuje milost, soucit a ve své velikosti se sklání nad tím, kdo je slabý a ubohý; je stále připraven přijímat, chápat a odpouštět. Je jako otec v podobenství, které podává Lukášovo evangelium (15,11–32): otec, který se neuzavírá do roztrpčenosti nad tím, když jej mladší syn opustil, ale naopak stále jej očekává – vždyť jej zrodil – a potom mu vychází v ústrety, objímá ho a ani jej ne nechává dokončit jeho zpověď – jako by

mu položil ruku na ústa – tak obrovská je láska a radost z toho, že jej znovu našel; a potom si nechá zavolat také staršího syna, který je rozhořčen a nechce oslavovat, přebýval sice stále doma, ale žil spíše jako služebník než jako syn. Přece se však otec sklání i k němu, vybízí ho, aby vstoupil, snaží se otevřít jeho srdce lásce, aby nebyl nikdo vyloučen ze slavnosti milosrdenství. Ano, milosrdenství je slavnost.

Trůn milosrdenství. Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Pán zůstává věrný i navzdory naší nevěrnosti, protože nemůže zapřít sám sebe.

O tomto milosrdném Bohu je také řečeno, že je „*shovívavý*“, doslova „*dlouhého rozsahu*“, tedy *širokého rozsahu co do velkodušnosti a schopnosti strpení*. Bůh dovede čekat, jeho čas není časem netrpělivých lidí; je jako moudrý rolník, který umí čekat a nechává dobré setbě čas k růstu, navzdory koukolu (srov. Mt 13,24–30).

A nakonec se Pán prohlašuje „*velmi laskavým a věrným*“. Jak krásná je tato definice Boha! Tady je všechno. Bůh je

totiž veliký a mocný, ale tato velikost a moc se vyjadřují láskou k nám, kteří jsme tolik nepatrní a tolik neschopní. Slovo „*láska*“, které je tady použito, ukazuje na *cit, milost a dobrotu*. Není to láska z televizního seriálu. Je to láska, která činí první krok a která nezávisí na lidských zásluhách, nýbrž na nezměrné nezištnosti. Je to božská pečlivost, kterou nic nemůže zastavit, ani hřích, protože dovede jít za hřích, přemoci zlo a odpustit.

„*Věrnost*“ bez hranic je posledním slovem zjevení Boha Mojžíšovi. Věrnost Boha se nikdy nevytrácí, protože Pán je Strážce, který – jak praví 121. žalm – nespí, ale nepřetržitě nad námi bdí, aby nás vedl k životu: „*Nedopustí, aby se tvá noha zvrtila – říká tento žalm – nebude dřímat tvůj strážce*. Ano, nebude dřímat a spát Izraelův strážce. [...] Hospodin tě bude střežit ode všeho zlého, střežit bude tvou duši. Hospodin bude střežit tvůj odchod i příchod nyní i na věky“ (Žl 121,3–4.7–8).

A tento milosrdný Bůh je věrný ve svém milosrdenství. Pavel říká pěkně: Pokud nejsi Bohu věrný, on věrným zůstává, protože nemůže zapřít sám sebe (srov. 2 Tim 2,13). A proto je Bůh naprosto a vždycky věrohodný. Trvale a spolehlivě přítomný. V tom je jistota naší víry. V tomto Svatém roce milosrdenství se proto svěřme zcela jemu a zakoušejme radost z toho, že jsme milováni „*Bohem milosrdným a milostivým, shovívavým, velmi laskavým a věrným*“.

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

P. Daniel Dajani SJ

Mezi albánskými martyry najdeme celou řadu řeholníků, především z františkánského a jezuitského řádu. Jedním z nich je také otec Daniel Dajani SJ, který byl v roce 1946 odsouzen k trestu smrti a popraven.

Narodil se v chudé rolnické rodině 2. prosince 1906 v obci Blinisht, kraj Lezhë, severně od Tirany. Základní vzdělání získal v rodné obci a středoškolská studia prožíval v tzv. malém semináři ve Shkodře, který spravovali otcové jezuité. Ve dvaceti letech se rozhodl pro cestu kněžství. 8. července 1926 nastoupil do noviciátu jezuitského řádu, který prodělal v městě Gorizia, na dnešní italsko-slovenské hranici. Poté v letech 1931 až 1933 studoval filozofii v Chieri u Turína. Studia přerušil a odjel do Shkodry, kde vyučoval latinu v semináři a zabýval se publicistickou činností – psal např. do časopisu *Lajmtari i Zemres se Krishtit* (Posel Srdce Ježíšova). Následně se vrátil do Chieri a v letech 1937 až 1939 zde studoval teologii. V tomto severoitalském městě byl také 15. července 1938 vysvěcen na kněze.

Misionářem mezi horaly, rektorem semináře

V Římě se pak seznamoval s misionářskou službou jezuitů, kterou mohl plně využít při svém působení mezi horskými kmeny v severní Albánii. Díky své vytrvalosti a rozvaze získal v prostředí divokých horalů, kde se běžně praktikovala krevní msta a bratrovraždy, úctu a šířil mezi nimi Evangelium. Poté začal v roce 1940 opět působit ve Shkodře v kněžském semináři jako profesor latinského jazyka, pastorální teologie, ale také albánského jazyka a literatury. Rovněž se nadále věnoval misijní činnosti v rámci jezuitského misijního centra, zřízeného ve Shkodře v roce 1886.

Důležitou součástí jeho práce byla formace bohoslovců. Byl jimi obdivován jako čestný a pracovitý kněz. V září 1945 se stal rektorem Papežského semináře

ve Shkodře a stal se také ředitelem místní Koleje svatého Xaveria.

Privilegium zemřít pro víru

Po komunistickém převratu v zemi začala diskreditační kampaň a násilí proti zdejší katolické církvi. Komunisté vyvíjeli na jezuitu tlak, aby vyjádřili podporu no-

P. Daniel Dajani SJ. Foto: <http://antonian.tv>

Můžeme být hrdí na to, když se nám dostane privilegia zemřít pro víru.

vému režimu. Když se tak nestalo, omezili jejich financování. Otec Dajani musel za značných obtíží zajišťovat základní potřeby, především jídlo, pro 150 osob kněžského semináře a Xaveriovy koleje. Represe se nadále stupňovaly: aktivity jezuitského misijního centra měly být zakázány, papežský seminář ve Shkodře a další duchovní centra zlikvidována. P. Dajani vykonal 31. prosince 1945 se svým spolubratrem a blízkým přítelem

P. Faustim cestu do vesnice vzdálené kolem 30 km od Shkodry, kde sloužili mši za jednoho studenta kněžského semináře Frana Gaciho, který zemřel na následky mučení během vyšetřování tajnou policií. P. Dajani před nabitým kostelem ve své řeči pronesl prorocká slova: „Každý, kdo bude následovat svými kroky Frana Gaciho, může být hrdý na to, že se mu dostane privilegia zemřít pro křesťanskou víru.“ Téhož dne večer byli P. Dajani i Giovanni Fausti, viceprovinciál jezuitského řádu, zatčeni.

„Pověste zrádce!“

Záminkou pro jejich zatčení byl incident, kdy několik bohoslovců vyrobilo a distribuovalo v prosinci 1945 ve Shkodře letáky, kritizující průběh voleb a komunistický teror. Někteří bohoslovci také sympatizovali s protikomunistickou organizací Albánská jednota. Přestože se představení semináře na protikomunistických aktivitách nepodíleli, využilo komunistické vedení situace a přistoupilo k likvidaci jezuitského řádu, konfiskaci jeho majetku a zatčení většiny členů v Tiraně a Shkodře.

Otcové Fausti a Dajani byli obviněni ze spolupráce s fašistickým okupačním režimem, z činnosti v odbojovém hnutí proti komunistickému režimu a podněcování teroru proti němu. Během výslechů byli krutě mučeni a nuceni k přiznání. Čekalo je přelíčení před nabitým sálem, kde po nich stoupenci režimu pokřikovali: „Pověste zrádce!“ Mezi jednatřiceti obviněnými byli např. také františkán Gjon Shllaku či bohoslovec Mark Chuni. Ve vykonstruovaném procesu 22. února 1946 u vojenského soudu ve Shkodře byli zmíněni duchovní, včetně otce Dajaniho, odsouzeni za velezradu

a špionáž k trestu smrti. 4. března 1946 v 5 hodin ráno byli odvezeni ke katolickému hřbitovu ve Shkodře. Zde se museli postavit ke zdi a byli zastřeleni popravčí četou. Poslední slova P. Dajaniho zněla dle svědků popravcy: „*At žije Kristus Král, odpouštím svým vrahům.*“ Kněz Ejell Dede, kterému bylo povoleno, aby odsouzené doprovázel na jejich poslední cestě, stihl podat P. Dajanimu a jeho

spolupřítelům před popravou svaté přijímání a také po jejich zastřelení namočil v jejich krvi kus látky, který předal jejich rodinám. Sám pak byl o rok později zastřelen na stejném místě.

Teprve po pádu komunistického režimu v Albánii mohla být veřejně připomínána památka mučedníka otce Dajaniho. 10. listopadu 2002 byl v katedrále ve Shkodře zahájen diecézní proces

blahořečení 40 mučedníků, svědků víry, z období komunistické perzekuce, mezi nimi i otce Daniela Dajaniho.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

LÁSKA, JEŽ HÝBE SLUNCEM A VŠEMI HVĚZDAMI

Deset let encykliky *Deus caritas est*

Letos 25. ledna uplyne deset let od zveřejnění první encykliky Benedikta XVI. *Deus caritas est*. Proč se papež rozhodl psát právě o lásce, co je podle něj její podstatou a jaké je její místo v Církvi?

Při generální audienci 18. ledna 2006 papež Benedikt XVI. oznámil svou první encykliku, jež pak byla zveřejněna 25. ledna, na Světový den modliteb za jednotu křesťanů, pod názvem *Deus caritas est – Bůh je láska*.

Benedikt XVI. měl v úmyslu ukázat pojetí lásky v jejích různých dimenzích, neboť: „Zdá se, že slovo ‚láska‘, jak se dnes používá v každodenní mluvě, je nesmírně vzdáleno tomu, co si představí křesťan, když mluví o lásce.“

„Chci ukázat,“ pokračuje papež, „že se jedná o jediné pohnutí, ale s různými dimenzemi. *Erós*, tento dar lásky mezi mužem a ženou, pochází ze stejného zdroje dobra, od Stvořitele, jako možnost existence lásky, která se kvůli druhému vzdává sebe sama. ‚*Erós*‘ se do jisté míry proměňuje v ‚*agapé*‘, v níž se oba skutečně milují a jeden již nehledá sebe sama, svou radost, své uspokojení, ale především blaho toho druhého. A tak se tento ‚*erós*‘ cestou očistění a prohloubení proměňuje v ‚*caritas*‘. Ve své vlastní rodině se otevírá širší rodině společnosti, rodině Církve a rodině světa.“

Kromě toho chtěl papež vysvětlit, „že zcela osobní akt lásky, jenž pochází od Boha a byl nám darován, je skutečně jedinečným aktem lásky. A ten musí být

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Bůh, nekonečné světlo, má lidskou tvář – a tudíž se smíme odvážit dodat – i lidské srdce.

vyjádřen i jako akt církevně-organizační. Pokud platí, že Církve je projevem Boží lásky, oné lásky, s níž Bůh pečuje o své lidské stvoření, pak musí také platit, že základní akt víry, který Církve utváří a sjednocuje a dává nám naději na věčný život a Boží přítomnost ve světě, motivuje též jednání Církve. V praktickém životě musí Církve milovat jakožto Církve, jakožto společenství, jakožto instituce.“

Rovněž charitativní povaha Církve, její charitativní činnost se podle Bene-

dikta XVI. nesmí vyčerpávat v čiré filantropii, ale musí být „nezbytným výrazem nejhlubšího aktu osobní lásky, s níž nás Bůh stvořil a probouzí v našich srdcích touhu milovat. Musí být zrcadlovým odrazem lásky, kterou je Bůh a kterou nás stvořil ke svému obrazu“.

Dva dny před zveřejněním encykliky přijal Benedikt XVI. při audienci účastníky mezinárodního kongresu pořádaného Papežskou radou „*Cor Unum*“. Papež využil této příležitosti, aby sám poskytl základní vodítko pro výklad svého listu. Přinášíme zde záznam jeho promluvy:

Světlo a láska jedno jsou

Kosmická cesta, na kterou chce Dante v *Božské komedii* vzít své čtenáře, končí před věčným světlem, kterým je samotný Bůh, před oním světlem, které je „láska, jež hýbe sluncem a všemi hvězdami“ (XXIII, v. 145). Světlo a láska jsou jedno a totéž. Jsou prapůvodní stvořitelkou silou, která hýbe vesmírem.

I když v těchto slovech z Dantova ráje prosvítá myšlení Aristotela, který v *erótu* viděl onu moc, jež hýbe světem, všímá si Dantův pohled něčeho úplně nového, co bylo pro řecké filozofy zcela nepředstavitelné. Nejen proto, že se mu věčné světlo zjevuje ve třech kruzích, a on se

Milosrdný Samaritán (vitráž kostela v Pusey). Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

k němu obrací v nám známých naléhavých verších: „Ó věčné světlo, pouze v sobě dlicí, vše chápající, sebou pochopeno, a lásku s úsměvem mně věnující“ (XXXIII, v. 124–126). Ještě mnohem úchvatnější než toto Boží zjevení ve třech kruzích poznání a lásky je povšimnutí si lidské tváře – tváře Ježíše Krista –, která se Dantovi ukazuje v ústředním kruhu světla. Bůh, nekonečné světlo, jehož nezměrné tajemství řecký filozof tušil, má lidskou tvář – a tudíž se smíme odvážit dodat – i lidské srdce.

V této vizi Dante poukazuje na návaznost mezi křesťanskou vírou v Boha a hledáním, k němuž vede lidský rozum a svět náboženství. Zároveň se však odhaluje cosi nového, co předčí veškeré lidské hledání – tuto novotu nám může zjevit jen Bůh: novotu lásky, která Boha přiměla k tomu, aby přijal lidskou tvář, dokonce i tělo a krev a úplné lidské bytí. Božský *erós* není pouze prapůvodní kosmickou silou. Je to láska, která stvořila člověka a sklonila se k němu stejně, jako se milosrdný Samařan sklonil k zraněnému a oloupenému muži, který ležel u cesty vedoucí z Jeruzaléma do Jericha.

Vidoucí chápání, které proměňuje

Slovo „láska“ je dnes tak bezvýznamné, opotřebované a zneužívané, že se téměř ostýcháme je vyslovit. A přece je to pra-

původní slovo, výraz pradávne skutečnosti. Nesmíme se ho jen tak vzdát, ale musíme jej obnovit, očistit a navrátit mu původní lesk, aby osvěcovalo naše životy a vedlo nás po správné cestě. Toto povědomí mě pak také přimělo zvolit si lásku za téma mé první encykliky. Chtěl jsem se pokusit vyjádřit pro naši dobu a pro naši současnou existenci něco z toho, co

Ke zmírňování utrpení nás vnitřně pobízí sám Bůh. Čím jasněji ho přinášíme jako dar, tím účinněji bude naše láska přetvářet svět a probouzet v něm pravou naději.

Dante tak směle shrnul ve své vizi. Hovoří o „moci patření“, která „síla“ a vnitřně ho proměnila (viz XXXIII, v. 112–114).

Přesně o to jde: Aby se víra stala vidoucím chápáním, které nás proměňuje. Chtěl jsem zdůraznit ústřední prvek víry v Boha – v toho Boha, který přijal lidskou tvář a lidské srdce. Víra není teorie, kterou by člověk přijal za svou a nebo ji zase odložil. Je něčím velmi konkrétním: Je kritériem, které rozhoduje o našem způsobu života. V době, kdy se nepřátelství a chamtivost stávají velmocemi, v době,

kde jsme svědky zneužívání náboženství až k apoteóze nenávisti, nás čistě neutrální racionalita nedokáže ochránit. Potřebujeme živého Boha, který nás miluje až k smrti.

Ústřední ideál křesťanské víry

A tak jsou v této encyklice témata „Bůh“, „Kristus“ a „láska“ sloučeny v jeden ústřední ideál křesťanské víry. Chtěl jsem ukázat lidskost víry, k níž patří *erós* – přitakání člověka své tělesnosti stvořené Bohem, přitakání, které nachází svou podobu v nerozlučitelném manželství mezi mužem a ženou. A právě zde, v manželství, se *erós* proměňuje v *agapé* – láska k tomu druhému již nehledá sebe sama, ale stává se starostí o druhého, ochotou obětovat se pro něj a je otevřená pro dar nového lidského života. Křesťanské *agapé*, láska k bližnímu v následování Krista, není ničím cizím, co by odsouvalo *erós* stranou, nebo se dokonce stavělo proti němu. Ano, v Oběti, kterou za lidi přinesl Kristus, nalezla nový rozměr, který se dále a dále rozvíjí v dějinách křesťanského milosrdenství a obrácení k chudým a trpícím.

Jednota dvou témat

První čtení encykliky by snad mohlo vyvolat dojem, že se rozpadá na dvě části, které jsou spolu pouze volně spojené: na první teoretickou část, jež hovoří o podstatě lásky, a na druhou část, která pojednává o církevní *caritas*, charitativní organizaci. Jde mi však právě o jednotu těchto dvou témat, které lze správně pochopit pouze tehdy, pokud na ně pohlédneme jako na jeden celek. Nejprve bylo nutno pojednat o podstatě lásky, jak se nám představuje ve světle biblického svědectví. Vyšel jsem z křesťanské představy Boha a ukázal, že člověk byl stvořen k tomu, aby miloval, a že tato láska, která se na počátku objevuje především jako *erós* mezi mužem a ženou, se poté niterně proměňuje v *agapé*, v darování sebe sama tomu druhému – což právě odpovídá pravé přirozenosti *erótu*.

Agapé Církve

Na tomto základě jsem pak vyložil, že podstata lásky k Bohu a k bližnímu, jak je popsána v Bibli, tvoří střed křesťanské existence a je plodem víry. Poté však je

ve druhém díle objasněno, že veskrze osobní akt *agapé* nikdy nemůže zůstat ryze individuální záležitostí, ale musí se také stát důležitým aktem Církve jako společenství, a to znamená, že vyžaduje také institucionální formu, která je vyjádřena v jednání společenství Církve. Církevní organizace *caritas* není formou sociální pomoci, která se k církevní realitě více či méně náhodně přidružuje, iniciativou, kterou by bylo možno přenechat ostatním. Spíše náleží k přirozenosti Církve. Tak jako božskému Logu odpovídá lidské zvěstování, slovo víry,

tak musí *agapé*, kterou je Bůh, odpovídat *agapé* Církve, to znamená její charitativní činnost.

Kromě bezprostředního, velmi konkrétního významu pomoci bližnímu má tato činnost také za úkol sdílet s druhými Boží lásku, kterou jsme sami přijali. *Caritas* musí účinně zviditelňovat živého Boha. Bůh a Kristus nesmějí být pro charitativní organizaci cizími slovy. Ve skutečnosti ukazují na původní zdroj církevní *caritas*. Síla *caritas* závisí na síle víry všech členů a spolupracovníků dané organizace.

Drama trpícího člověka se dotýká našeho srdce. Ale smysl charitativní práce dalece přesahuje pouhou dobročinnost. Ke zmírňování utrpení nás vnitřně pobízí samotný Bůh. Koneckonců právě jeho nakonec vnášíme do trpícího světa. Čím zřejměji a jasněji jej přinášíme jako dar, tím účinněji bude naše láska přetvářet svět a znovu v něm probouzet naději – naději, která přesahuje smrt a je pro člověka jedinou skutečnou nadějí.

<http://kath.net>

Přeložil Pavel Štíčka
(Mezitimulky redakce)

LÁSKA JAKO POSLEDNÍ KRITÉRIUM

Benedikt XVI. a zapomenutá slova z jeho první encykliky

První encyklika Benedikta XVI. *Deus caritas est* je velmi vzdálena všemožným klišé, která dnes někteří používají k vytváření kontrastů mezi německým papežem a jeho nástupcem.

Před více než deseti lety zveřejnil Benedikt XVI. encykliku *Deus caritas est* (datována je 25. prosince 2005, publikována byla o měsíc později). Papež se pokorně rozhodl přepracovat starý návrh encykliky o lásce k bližnímu, který vytvořil a pak odložil jeho předchůdce, a vytvořil tak teologický text o lásce. Když pročítáme Ratzingerův text, začneme si všimnout nekonzistence řady výzev a požadavků, kterými na sebe upozorňují mnozí takzvaní „Ratzingeriáni“. Například ti, které dráždí Františkovy evangelijní výzvy ve prospěch chudých a milosrdenství.

Benedikt XVI. v encyklice píše: „Skutečná novost Nového zákona nespočívá v nových myšlenkách, nýbrž v samotné postavě Krista, jenž slovům propůjčuje tělo a krev, což je naprosto neslýchaný realismus. Již ve Starém zákoně biblická novost nespočívá prostě v abstraktních pojmech, nýbrž v nepředvídatelném a v jistém slova smyslu neslýchaném jednání Božím. Toto Boží působení nyní dostává svou dramatickou podobu na základě skutečnosti, že v Ježíši Kristu

Dobry pastyř (katedrála v Saint Paul, Minnesota)
Foto: Flickr, Sharon Mollerus (CC BY 2.0)

se Bůh sám vydává hledat ,zatoulanou ovci, tedy trpící a ztracené lidství. Když Ježíš ve svém podobenství hovoří o pastýři, který se vypravil za ztracenou ovci, o ženě, která hledá ztracený peníz, o otci, jenž vychází v ústřety marnotratnému synovi a objímá ho, pak to nejsou pouze slova, protože to vše představuje výklad jeho vlastního bytí a konání. V jeho smrti na kříži se naplňuje ono obrácení se

Boha proti sobě samému, v němž se on sám daruje, aby znovu pozvedl člověka a zachránil ho. Je to láska ve své nejradikálnější podobě.“

Cokoli jste udělali...

Ratzinger ve své encyklice živě připomíná to, co jeho předchůdce popisoval jako „protokol“, podle něhož budeme na konci času souzeni: „Konečně je na tomto místě třeba výrazným způsobem zmínit velké podobnosti o posledním soudu (srov. Mt 25,31–46), v němž se láska stává kritériem konečného rozhodnutí ohledně hodnoty nebo bezcennosti určitého lidského života. Ježíš se identifikuje s potřebnými: s hladovějícími, žízňícími, cizinci, nahými, nemocnými, vězňými. „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali“ (Mt 25,40). Láska k Bohu a láska k bližnímu se vzájemně prolínají, protože v tom nejmenším se setkáváme se samotným Ježíšem a v Ježíšovi potkáváme Boha.“

V tom nejmenším se setkáváme se samotným Ježíšem. Zde je význam – podle

encyklyky *Deus caritas est* – „niterné souvislosti mezi touto Láskou a skutečností lidské lásky. Obě lásky spolu souvisejí tak úzce, že tvrzení o lásce k Bohu se stává lží, když se člověk uzavírá bližnímu, nebo ho dokonce nenávidí.“ A Ratzinger dále říká: „Jedině má ochota vycházet v ústřety bližnímu a projevat mu lásku mne činí vnímavým také vůči Bohu. Jedině služba bližnímu otevírá mé oči vůči tomu, co Bůh koná pro mne, i vůči tomu, jak mne Bůh miluje.“

Reakce na kritiku křesťanství

Tato encyklika je, jak již bylo zmíněno, rozdělena na dvě části: První část je více teoretická a pojednává o lásce, zatímco ta druhá je konkrétnější a vysvětluje, jak je křesťanská láska prokazována a jak zapadá do společenského a politického kontextu. Papež v encyklice učinil cosi neobvyklého – reagoval na rozmanité spektrum kritiky namířené proti křesťanství. „Ve světě, kde se Božímu jménu někdy přisuzuje pomsta, ba dokonce povinnost nenávidět a jednat násilně,“ napsal Benedikt XVI., „je právě toto poselství velmi aktuální a má konkrétní vy-povídací hodnotu.“

Chvála lásky

Jeho text je chválou lásky. Poté, co papež poukázal na to, že slovo „láska“ je dnes jedním z nejvíce zneužívaných slov, připomněl, že křesťanství nahrazuje řecký pojem *erós*, jenž označuje lásku jakožto touhu a euforii, slovem *agapé*, vyjadřujícím lásku ve smyslu dávání sebe sama.

„Podle mínění Fridricha Nietzscheho dalo křesťanství *erótu* vypít jed, který sice nezpůsobil jeho smrt, ale degradoval jej na pouhou neřest,“ píše Ratzinger. „Uvedeným způsobem vyjadřoval německý filozof názor, který byl velmi rozšířený: Nečiní snad církev prostřednictvím svých příkazání a zákazů pro nás hořkým to, co je nejkrásnější záležitostí života?“

Papež vysvětluje, že to tak není. Křesťanství není proti *erótu*, je proti jeho „ničivému znetvoření“. „*Erós* degradovaný na čirý *sex* se stává zbožím, obyčejnou ‚věcí‘, již lze kupovat a prodávat, ba dokonce člověk sám se tak stává zbožím.“ Křesťanská víra vždy pohlížela na člově-

ka jako na bytost, v níž se duch a materie vzájemně prostupují. *Agapé*, křesťanská láska, která dává, v žádném případě neznamená odmítnutí *erótu* a tělesnosti.

Sebedarování

Když láska dozrává a pročištuje se, pokračuje Benedikt XVI., stává se „opravdovým objevováním toho druhého“, je

V Ježíši, vtělené Boží lásce, a v jeho smrti na kříži nabývají *erós* a *agapé* své nejradikálnější podoby.

Prostřednictvím eucharistie jsme také my zahrnuti do dynamismu Kristova sebedarování.

Oltář v chrámu Sagrada Familia v Barceloně se scénou ukřižování. Foto: Flickr, Don McCullough (CC BY-NC 2.0)

extází, „nikoli však extází ve smyslu jednoho okamžiku opojení“: „Já“ se osvobozuje prostřednictvím sebedarování, a právě proto směřuje k opětovnému nalezení sebe, ba dokonce k objevení Boha. „*Erós* a *agapé*, tedy vzestupná a sestupná láska, se nedají nikdy vzájemně kompletně odtrhnout.“ V Ježíši, „vtělené

Boží lásce“, a v jeho smrti na kříži *erós* a *agapé* nabývají své „nejradikálnější podoby“ a prostřednictvím eucharistie „jsme zahrnuti do dynamismu jeho sebedarování“.

Uplatňování lásky tady a teď

V druhé části encyklyky Ratzinger píše, že „charita není pro církev určitým druhem společensky prospěšné činnosti, kterou by mohla přenechat někomu jinému, protože patří k její vlastní povaze a představuje neodmyslitelný výraz její vlastní esence“. Proto podat pomocnou ruku chudým není záležitostí sociologie nebo sociální nauky, ale patří k „esenci“, k podstatě Církve, protože je neoddělitelně spojena s evangeliem.

Benedikt XVI. ve své první encyklice připomíná, že „spravedlivé uspořádání společnosti“ je úlohou politiky, a cituje svatého Augustina, jenž řekl, že „stát, který by nebyl spravován podle zásad spravedlnosti, by se proměnil v bandu zlodějů“. „Autonomie časných skutečností“ proto musí být uznávána a katolická sociální nauka „nechce na církev přenášet pravomoci státu“. „Jejím záměrem není ani to, aby ukládala těm, kdo nesdílejí víru, názory a způsoby jednání, které k víře patří.“ Ratzinger necítí nostalgii po konfesním státu: „Církev nemůže a nesmí vzít do svých rukou politický boj, aby tak budovala tu nejspravedlivější možnou lidskou společnost. Nemůže a nesmí se postavit na místo státu. Zároveň ale nemůže a nesmí zůstat pouze na okraji usilování o spravedlnost.“ Církev musí „probouzet duchovní síly“, které potvrzují její přítomnost.

Charitativní aktivita, dodává Ratzinger, „není prostředkem k tomu, jak změnit svět ideologickým způsobem, a proto charitativní dílo není ve službách světových strategií, protože jde o uplatňování lásky tady a teď, lásky, kterou člověk potřebuje stále.“ „Bezprostřední působení při utváření spravedlivého uspořádání společnosti je přednostně věcí laiků. Jako občané státu jsou povoláni k tomu, aby se osobně podíleli na veřejném životě.“

<http://vaticaninsider.lastampa.it>

Přeložil Pavel Štíčka
(Mezititulky redakce)

DESET LET S BOHEM V ZÁDECH

V Hospici sv. Jana N. Neumanna

V hospici máme čest a vzácnou výsadu podílet se na pomoci druhým. To má smysl a přináší to užitek. Co je víc? Kdo dává, dostává. V blízkosti smrti nejvíce porozumíme životu.

Hospic sv. Jana N. Neumanna, o.p.s. slouží těžce nevléčitelně nemocným a umírajícím již přes deset let. Druhého listopadu 2005, symbolicky na Dušičky, jsme přijali prvního pacienta. Od té doby sloužíme každému potřebnému bez rozdílu. Za ten čas jsme přijali přes dva tisíce potřebných. Výraznou většinu tvořila onkologická onemocnění, zejména zhoubné novotvary plic, střev, ledvin a močového měchýře či novotvary gynekologické. Velká většina z nemocných u nás překročila práh Věčnosti. Jak věříme, dlí dnes po pravici Boží a jsou nám oporou a pomocí v našem konání.

Množství slz i úsměvů

Při péči o stovky a stovky umírajících jsme byli svědky řady nevšedností ve věcech hmotných i duchovních. Doprovodili jsme na Druhý břeh života 103letého kmeta i krásnou 22letou dívku. Věnovali jsme se bez rozdílu pohanům i zbožným duším, ať katolickým, či jiného denominčního zázemí. Setkali se s lidmi prostými i vzdělanci či vědci velkého významu. Čelili bezohlednosti a atakům hospitalizovaného bezdomovce, který na nás neváhal vzít velký nůž, ale i vděku ušlechtilých duší. To ve velké většině. Doprovodili jsme estébáky a důstojníky Československé lidové armády i kněze a řeholní sestry na konci jejich dní. Jak nabádá apoštol Pavel, plakali jsme s pláčícími a radovali se s radujícími – prolili jsme velké množství slz a zažili ještě větší množství radosti a úsměvů s těmi, kteří nám byli a jsou svěřeni.

Za deset let tři papežové

Po deseti letech jsme nejen starší a unavenější, ale i bohatší a překvapenější. Jak méně znamená více, jak Pán činí zázraky tam, kde je nečekáme, a nenastaly tam, kde jsme je „čekali“.

Za pouhých deset let jsme zažili tři papeže. Jana Pavla II., papeže naděje. Tu jsme v časech obtíží pro naše zařízení potřebovali nejvíce a s ní přestáli vše zlé, co na nás dopadlo (absence smluv se zdravotními pojišťovnami, předsudky veřejnosti, nedostatek pacientů, financí atd.). V úctě k němu byla roku 2011 dedikována naše kaple právě velkému polskému papeži v den jeho beatifikace a stala se nejstarší toho jména na světě.

Hospic není dům smutku, bolesti a temnoty, ale dům radosti, naděje a světla.

Papež Benedikt, symbol víry, nás učil pevnosti a neochvějnosti v čase rozvoje. Tak jsme zbudovali a otevřeli vzdělávací centrum pro osvětu široké veřejnosti – dnešní Vzdělávací institut sv. Jana N. Neumanna, o.p.s (2009), Domov Matky Vojtěchy pro osoby s Alzheimerovou chorobou (2012) či Poradnu pro truchlící a pozůstalé v Českých Budějovicích (2013).

Současný papež František, papež lásky, je nám inspirací pro otevřenost světu. Ten kolem nás se proměňuje – ostýchavě, pomalu, ale přece. K porozumění, chápání, detabuizaci a úctě k životu na jeho konci. Vyžaduje to ale neúnavnou osvětu a otevřenost světu – v hospicovém parku

odpočívají naši pacienti, scházejí se milenci, kochají se senioři, maminky s dětmi chodí na procházky a konají se svatby, pro pacienty i veřejnost se uskutečňuje řada hudebních, divadelních i sportovních akcí.

Dům radosti, součást života

Hospic po deseti letech již ve vnímání okolí není domem smutku, bolesti a temnoty, ale domem radosti, naděje a světla, stal součástí života v Prachaticích.

Největším pokladem hospice jsou jeho zaměstnanci, kterým přes náročnou profesi nechybí úsměv na tváři, vlídnost srdce a kteří s láskou pečují o těžce nevléčitelně nemocné. Myslím, že jsem obklopen pravými hrdiny dnešní společnosti, mravní elitou národa, která činí z hospice ostrůvek pozitivní deviace.

Jsou to krásní lidé, kteří svou náročnou prací činí svět hezčím, než býval. Bez nich by veškerý hmotný komfort v hospici nebyl nic než prázdné pozlátko. Hospic není budova, hospic jsou lidé v ní – jejich odborná erudice, něha, laskavost, добрota a nezištnost.

Bůh věří v tebe

V té souvislosti musím vydat svědectví o zvláštních úradcích Páně. Víra není zárukou na dokonalost. V hospici pracují zbožní lidé, ale více je těch, kteří nejsou každonedelnými křesťany. Neplatí, že věřící je lepším pracovníkem, lepším hospicákem. Někdy ano, jindy nikoli. Nejdůležitější je добрota srdce, kterým nás Bůh obdařil. Někdy si pro úspěch svého díla Pán záměrně vybírá nevěřící. Mohu dovědět slovy P. Pia, jenž svému nejbližšímu spolupracovníku na otázku „Proč zrovna já, když v Boha nevěřím...?“ odpověděl: „To nevádí, důležité je, že Bůh věří v tebe...“ Takoví v hospici také pracují a jsou mu velkou oporou.

Hospic není dům, není zaměstnáním, kam se chodí do práce, není souborem činností či jednotkou čehosi... Hospic je myšlenka lidskosti přetvářená ve skutečnost obětavou prací, nezištnou myslí a vroucím srdcem těch, kteří v něm pracují. Důležité pro nás křesťany je příliš nepřekážet Bohu, mít oči k vidění, uši k slyšení a nechávat vanout jeho Ducha.

Předsudky

V ohlédnutí za uplynulými roky máme ještě jednu bohatou zkušenost. Předsudky. „Přece nedáme maminku (tatínka, manželku, dceru, syna...) do hospice, tam by mohl(a) zemřít!“ Jako by člověk vně hospice byl nesmrtelný... „V nemocnici ji (jej) třeba dají dohromady, na nejhorší přece nemůžeme myslet“, jsou časté úvahy v rodinách těžce nemocného člověka. Zde narážíme na více předsudků, než je na první pohled vidět. Především hospic není poslední stací. Zhruba pětina pacientů se po nastavení léčby, po stabilizaci stavu nebo po ukončení respitního pobytu vrací zpět domů nebo do zařízení sociální péče. Často však pečujeme o ty, jejichž čas se nachyluje. Pak ovšem hospic není poslední stací, ale spíše poslední nadějí. Kde totiž medicína vedoucí k uzdravení vyčerpala všechny své možnosti, tam je nejvhodnější volbou právě hospic. Tam, kde „běžná“ medicína končí, my teprve začínáme... Zde leží velká tíha odpovědnosti na praktických či ošetřujících lékařích v nemocnici, aby uměli včas, vhodně a citlivě nabídnout pacientovi a jeho rodině hospic. To je velká bolest. Řada lékařů toto neumí, jiní nechtějí, další se tohoto tématu bojí i jen dotknout. Mnozí z nich před tázavými pohledy či otázkami pacienta/rodiny – až již skrytými nebo vyslovenými – uhýbají či mlží, někteří dokonce říkají vědomou nepravdu. Jiní dávají falešnou naději aplikováním zbytečné a zatěžující léčby, jež kromě strádání skrze nepřijemné vedlejší účinky nepřináší nic, ba ani krátké prodloužení života.

Využit zbylý čas

Lež má vsutku krátké nohy. Kdo lže, ten krade – říkávala babička. A tak výsledkem je vždy krádež, byť i tzv. „dobře“ miněná. Pacientovi je totiž ukraden zbyvajících čas. Řada pacientů jednak kvůli

neprůměrné nebo nadbytečné léčbě často trpí zbytečnou bolestí. Pak je také pacientu ukraden zbyvajících omezený čas na sebe, na blízké – usmířit se, omluvit se tam, kde to nestihl (neuměl, bál se...), čas potěšit druhého, čas vyrovnat dluhy ve vztazích duše, ale i ty hmotné. Užít si z rozmyslem zbylý čas, radovat se z drobností, které byly doposud přehlíženy, protože čas zdravého člověka mnohdy bývá prožíván spíše inflačně. Na konci dní naopak to nastrojené dobré vydává své úroky v podobě velké krásy. Jen je potřeba mít čas. Čas na to, aby hospicovní lékaři a sestřičky zajistili těžce nemocnému bezbolestnost a jasnou mysl, ošetřovatelky hygienu a komfort těla, přistýlky na pokoji prostor pro blízkou doprovázející osobu, přílehlý park ke vnímání krásy přírody, sociální pracovník ve spolupráci s pastoračním asistentem uměnění obav nehmotného rázu. Pak může nemocný nalézt to, co hledá, dosáti dobrého završení své pozemské pouti. Pak dostane příležitost říci si s blízkými pět nejdůležitějších slov v životě: Děkuji ti. Odpusť mi. Odpouštím ti. Mám tě rád. Můžeš jít... Pak je velká šance, aby člověk odcházel z tohoto světa bez bolesti fyzické, psychické, sociální i spirituální a s vděčností za život, který mu byl dán. Toto samo o sobě je krásné. Oč krásnější, je-li toho svědkem rodina doprovázející nemocného. Je-li jí to příkladem, poučením a povzbuzením – vidí a zakouší absenci strachu, že by těžce nemocní odcházeli na druhý břeh v osamění a trápení. To je předsudek, který je v hospici posílán do dějin.

Do dalších let neseme naději a víru, že veškeré narážení hlavou na zeď a házení hrachu na stěny má přece jen smysl, že smysl naší práce je silnější než zlovůle škarohlídů a že Pán Bůh na nás nenaloží víc, než uneseme. S pomocí těch, kteří se za nás modlí či finančně pomáhají, je to naděje větší, než velká. A pokud nad tím vším bdí náš malý velký svatý Jan N. Neumann, rodák v budově dnešního hospice, pak zcela jistě...

PhDr. Robert Huneš
(Mezititulky redakce)

PhDr. Robert Huneš,
ředitel Hospice sv. Jana N.
Neumanna

Foto: Hospic sv. Jana N. Neumanna

Vážení a milí v hospici! Děkuji za velmi milý dopis, který jste poslali a kde nabízíte pomoc. Velmi potěšil mne i mé sestry a také nás velmi překvapil. Děkujeme moc. Maminka u vás byla jen 19 dní, ale během té doby měla možnost najít duchovní klid na bohoslužbách i při večerních modlitbách. A pro mne bylo důležité, že jste jí dokázali utiřit bolest, která ji velmi trápila a se kterou jsem si doma nevěděla rady. (z dopisu dcery pacientky)

... pečovali jste o maminku s láskou, kterou jste jí věnovali a my jsme nebyli schopni zajistit péči svými silami. Proto s vděčností vzpomínáme na ochotu vašeho personálu. Nejvíce vzpomínám, jak mne osobně překvapovalo, že se váš personál staral nejen o naši maminku, ale našel si čas se vlastně postarat i o nás a v podstatě i díky nim jsem já osobně mohl být s maminkou v posledních chvílích jejího života a tak mít možnost se s ní rozloučit a pomoci jí svou přítomností v odcházení... (z dopisu syna pacientky)

Několikrát jsem u Vás maminku navštívil a byl jsem velmi příjemně překvapen péčí a pozorností, kterou je u Vás zahrnuta. Dojala mne vsudyprítomná laskavost a něha. Důstojný přístup Vašich zaměstnanců, ale i dobrovolníků k lidem v nejkřehčí chvíli jejich života, plný projevů úcty a lásky, je zcela nevidaný. Netušil jsem, že takový zázrak může u nás existovat. (z dopisu syna pacientky)

ŠÍŘÍ SE OBAVY

13. listopadu minulého roku hovořil Petr Piřha, probošt kapituly kostela Všechny svatých na Pražském hradě, o islámu. Odsunul stranou „politicky korektní“ tvrzení o tom, že muslimové i křesťané uctívají stejného Boha; naopak řekl jasně, že Bůh křesťanů je Bohem života, kdežto bůh muslimů je bohem smrti. Tou dobou už startovali do akce muslimští teroristé, kteří příchystali útok na Paříž. Shoda je to děsivá.

To, co se stalo o letošní silvestrovské noci v Kolíně, Hamburku a dalších evropských městech, je něco podobného. Davy rozrušených muslimů přepadaly mladé ženy, sexuálně je zneuctily, okradly – ale to není to hlavní. Krádež

mobilu nebo peněženky není ve velkoměstě nic neobvyklého a zvedání sukni je zkušenost, kterou může mladá dívka udělat i v pražské tramvaji. Rozdíl byl právě v oné nenávisti. Ti muslimové řvali na děvčata zlobné, oplzlé nadávky a bylo zřejmé, že to myslí doopravdy.

Deník *Frankfurter Allgemeine Zeitung* v debatě o chování k ženám cituje řadu veřejně činných žen ze severní Afriky a arabského světa, podle nichž se u nich podobné věci stávají denně, za bílého dne. Mona Elhaway, egyptská spisovatelka, o tom před třemi lety řekla deníku *Le Monde*: „Oni (muži arabského světa) nás nenávidí. Musí se to konečně říci...“ Příznačné ovšem je, že svědectví pro-

testujících muslimek není u evropských levičáků příliš vítáno: ženy jako Neda Keleková, Taslima Nasrínová, ba i paní Hirsí Alí bývají v Německu obviňovány – z islamofobie...

Mezi lidmi se šíří úzkost a nejistota. To není panika ani hysterie, to jsou reálné obavy. Naši nadějí je pouze víra: víra v Boha života, který je silnější než lidská agrese a zloba.

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

CO JE TO RODINA?

Z knihy francouzského filosofa Fabrice Hadjadja (4. díl)

Proč nám tak snadno uniká podstata rodiny? Nepochybně ze dvou důvodů. Prvním, jak jsme viděli, je „snaha předjímat“. Má se na zřeteli dobro, ba blahobyt dítěte, ale zapomíná se, že dítě je především potomkem; že tento jedinec je především potomkem pocházejícím ze sjednocení jednoho muže a jedné ženy, tedy jeho otce a jeho matky. Může se stát, že otec s matkou chybějí, zároveň či jednotlivě, v důsledku smrti či rozchodu, a hledá se pro blaho dítěte způsob, jak zacelit tuto ztrátu. V důsledku tragického neštěstí, protože tatínek byl zabit ve válce, může být chlapec vychován matkou a tetou, tedy dvěma ženami. A „vyrovná se s tím“. Co je z toho však třeba vyvodit? Že dvě ženy mohou vychovat dítě velmi dobře a že se neštěstí má stát právem a normou? Musí rovnostářský soucit nutně vést k takovému zhodnocení neštěstí a k závěru, že předčasná smrt otce je pro jeho syna dobrem? Z tohoto příkladu je zřejmé, že starost o blaho dítěte sice jeho situaci zbavuje dramatičnosti, ale poněkud tak zastíňuje samu jeho existenci, jež je plo-

dem matky a otce a je od počátku volána dozrávat v dětství podle daného – nikoli vykonstruovaného – řádu před různými a nepřekrývajícími se zraky muže a ženy.

Druhý důvod, proč se stáváme slepými k podstatě rodiny, jak jistě tušíte, je fakt, že její princip je příliš elementární,

Rodina je budována skrze obdarování, které vede od druhého a k druhému, a proto přesahuje naše kalkulace.

příliš skromný, zdánlivě příliš živočišný a zahanbuje (mluví se přece o ohanbí). Je mi líto puritánů, ale následník trůnu vždycky pochází z pohlavního styku (explicitní anatomické termíny by byly možná výstižnější). Větve ušlechtilého rodokmenu vyrůstají vždycky z ženského klína. Princip rodiny spočívá v přirození. I v případě adoptivní rodiny nebo i du-

chovní rodiny, kde je otcem opat a bratři jsou frátereři, se všechna ta šlechtitná a vznešená označení odvozují od pohlaví. Jména otec a syn vznikají ze smyslového základu, kterým je naše tělesná plodnost.

Poněvadž muž poznal ženu a z přebytku jejich objetí vytryskly potomci, existují podstatná jména: rodina, otec, matka, syn, dcera a sourozenci. Slovo bratrství, kterým vrcholí republikánské motto, se rovněž odvozuje od pohlavnosti a přirozené rodiny. I famózní genderové teorie, které věří tvrzení, že maskulinita a feminita jsou sociální konstrukty, se opírají o různost pohlaví, bez níž by nám idea mužského a ženského nepřišla na mysl (a bez fantazie Boha Stvořitele by nepřišla na mysl ani andělům).

Rodina je tedy především *místem, kde se artikuluje různost pohlaví, různost generací; a také různost těchto dvou růzností*. Různost pohlaví v důsledku plodnosti, jež je vlastní jejich spojení, generuje různost generací. A tato různost generací není vůbec analogická k růzností pohlaví. Dokládá to zapovězení in-

cestu, ale také skutečnost, že muž, který se sjednocuje s ženou, neusiluje v první řadě o potomka, nýbrž chce se především spojit se svojí ženou; a dítě přichází náhodou (kdo by při pohlavním styku myslel na novorozence, tak by místo k otcovství tíhnul spíše k perverzii).

Rodina tak zahrnuje tři typy svazků: manželský (muže a ženy), synovský (rodičů a dětí) a sourozenecký (dětí mezi sebou). K nim se připojují další tři, na které se často zapomíná, ale které jsou rozhodující pro historický, a tím i politický kontext rodiny. Teprve v důsledku moderní atomizace se zdá, že rodinu ohrožuje zahleděnost do sebe samé („Rodiny nenávidím vás! Uzavřené krby, zamčené dveře; žárlivě vlastněné štěstí“¹). Otec, matka, dítě – jako by otec i matka sami nebyli také potomci, a potomkovi nebylo do vínku rovněž dáno stát se otcem či matkou, a jako by všichni nebyli otevřeni vztahům, které nepřetržitě přesahují rodinnou buňku.

Další tři svazky, od nichž tato atomizovaná koncepce odhlíží, vyplývají ze zdvojnásobení prvních třech svaz-

ků rodičů samých. Sourozenci matky a otce se k jejich dětem pojí avunkulárním svazkem strýců a tet (dobře víme, jak je v mnoha tradičních společnostech důležitý strýc z matčiny strany, který zmírňuje vůdčí roli otce). Rodiče jsou koneckonců také potomci, čímž vznikají svazky mezi prarodiči a vnuky, které mohou mírnit vliv otce i matky a otevírají čas rodiny na čas tradice.² A nakonec šestý typ svazku, který plyne z toho prvního – manželského – a má tendenci oslabovat romantickou idylu. Je to švagrovský svazek tchýně (lat. *socera*), tedy matky k manželovi či manželce jejího potomka a lze jej označit za jakousi „rodovou teorii“, která narušuje ideál páru, čímž odkazuje k realitě příbuzenstva. Tím se manželská smlouva zároveň stává takřikající smlouvou rodu a vzápětí rozšiřuje prostor rodinný na sociální.

Zvláštnost rodinných svazků spočívá v tom, že se prvotně nezakládají na rozhodnutí, nýbrž na touze; nezávisejí na zvyklosti, nýbrž na přirozeném podnětu. Tato touha nepochybně musí

vyústit v rozhodnutí (či spíše ve svolení) a přirozenost se projevuje zvyklostními aspekty. Jedná se však o něco, co námi především prostupuje: obdarování, které vede od druhého a k druhému, a proto přesahuje naše kalkulace. Vede nad nás a dál než naše individuální plány (kdo by si ostatně plánoval tchýni?); otevírá nás totiž druhému pohlaví a druhé generaci a zároveň nám dává účast na čase, který už není náš.

Fabrice Hadjadj

*Z italského vydání Ma che cos'è una famiglia?, Ares, Milano 2015
přeložil Milan Glaser SJ
Radio Vaticana*

¹ Napsal André Gide v knize *Pozemské živiny*.

² Viz řecké užití patronymika: „Muž, který podle této tradice pojmenuje svého prvorozeného jménem svého otce, potvrzuje a současně přesahuje fakt, že každý rodič prostřednictvím svých dětí znovu objevuje svoje rodiče. Tato symbolická směna zahrnující posloupnost alespoň tří pokolení produkuje lidskou instituci.“ P. Legendre, *Filiation, Leçon IV*, Fayard, Paris 1990, str. 62.

Příběh opravdového kněze

Brendan Gleeson a Chris O'Dowd ve filmu *Kalvárie*
Foto: CinemArt a.s.

Otec Jakub (Father James v podání populárního irského herce Brendana Gleesona, jehož známe třeba nejnověji z *Na hraně zítřka* či starších filmů *Statečné srdce*, *Gangy v New Yorku* či *Trója*), ač silák tělem i duchem, to nemá se svými farníky snadné. Na úsporné jeden a půl hodinové ploše (konečně zase někoho napadlo natočit film pod dvě hodiny) vidíme v tomto silném irském dramatu neskutečnou přehlídku různě deformat-

vaných povah, které vesměs nenávidí církve (celým filmem se prolíná téma zneužívání dětí irskými kněžími, ačkoli přímo o tom snímek není), nebo těch, kteří si aspoň neodpustí do ní, ztělesněné otcem Jakubem, rýpnout. Člověk v tu chvíli chtěl nechtě pojme velkou úctu ke každému knězi, zvláště diecéznímu, který se nutně musí setkávat s podobnou plejádou individuí (hledajících duši nebo provokátérů – kdo to rozliší a je to vůbec možno?), byť nikoli v takto hutné zkratce.

Příběh se prostřednictvím útoků (ať už verbálních či jiných) jednotlivých postav na kněze postupně zahušťuje, až pochopíme, proč se snímek jmenuje *Kalvárie*. Je to skutečná křížová cesta kvalitního kněze Kristova i člověka, který se pro své druhé vydává, stojí mu za to překonat i sám sebe, ač (nebo právě proto, že) jde o výše zmíněný výčet zdánlivě beznadějných existencí. Myslím, že by se snímek měl povinně promítat v každém semináři,

jakožto příspěvek k hledání cesty každého kněze. Tak silný a výmluvný příběh se málokdy vidí. Příjemným bonusem je i to, že všechny církevní a katolické realie jsou zcela v pořádku. Leckdy vidíme i zajímavý snímek a víme, jak snadno tam lze na detaily, které jej vlastně celý zpochybní, narazit. Hustý scénář bez slepých scén, kvalitní kamera a výteční herci pak dotvářejí vskutku pozoruhodné dílo.

Film bohužel nebyl v České republice do kin uveden. Nicméně legálně si jej můžete stáhnout např. ve službě Google Play.

Režisér John Michael McDonagh k příčinám vzniku filmu uvádí: „Nejspíš se chystají filmy o kněžích, kteří se dopouštěli zneužívání. Poukazují na opak, co ostatní, a chci natočit film o dobrém knězi.“

*The Calvary, 2014
režie John Michael McDonagh
-jt-*

Jak to vidí Marek Venuta

Marek z Aviana – patron a štít Evropy

Jak obstát v boji za Evropu křesťanskou? Příklad, inspiraci, ale i pomoc shůry nám nabízejí nesčetné zástupy svatých patronů a ochránců. Jedním z nich je i Marek z Aviana, duchovní obránce Středoevropanů před islamizací.

Dostala se mi do rukou kniha *Marek z Aviana – patron a štít Evropy*, kterou napsal římskokatolický kněz František Janovský. Poprvé byla vydána v roce 1894 pod názvem *P. Marco d'Aviano – kněz řádu kapucínského, strážný duch Vídně a Rakouska za tísně turecké roku 1683*. Knihu pod novým názvem vydal nakladatel Lukáš Lhořan v loňském roce. Protože jsem dodnes nečetl žádnou recenzi na tuto publikaci, pokusím se o ni sám.

Kniha nabízí strhující příběh prostého řeholníka, který se cele odevzdá do rukou Božích a jeho nejsvětější Matky Marie. V patnácti letech se rozhodne umřít pro Ježíše Krista mučednickou smrtí, a proto se vydává do Turecka, aby tam svou krev Spasiteli obětoval. Na své cestě potkává kapucíny, kteří ho od jeho úmyslu odradí. Později sám do kapucínského řádu vstupuje a stává se knězem. Jeho kázání jsou přesně mířené šípy, jež v srdcích jeho posluchačů zapalují oheň touhy po jediném Bohu. Pěšky putuje po polovině Evropy a všude zasévá svaté evangelium takovým způsobem, že zatvrzelí hříšníci se obracejí, nemocní

jsou uzdravováni, luteráni a kalvínci se vracejí zpět do lůna Církve svaté. O jeho schopnosti zázračně uzdravovat byť „jen“ požehnáním bylo sepsáno již za jeho života několik knih. Pro jeho svatý život je vyhledáván prostým lidem, biskupy, králi, císařem, a dokonce i papeži. Marek měl věšteckého a prorockého ducha a velice dobře předvídal věci budoucí. Například císař Leopold I. sám za devatenáct let napsal tomuto chudému řeholníkovi 331 dopisů. Svůj hlavní úkol Marek spatřoval v ochraně a osvobození křesťanské Evropy z područí tureckého pŕlměsíce. Osobně se účastní nebezpečných bojů na bitevních polích. Je účasten i osvobození města Vídně, na němž, jak dodával, závisí spása všeho křesťanstva. Slavná bitva se odehrála 11. a 12. září 1683 pod vedením polského krále Jana Sobieskiho, který před osudnou bitvou přisluhoval se svým synem u oltáře našemu Markovi z Aviana. Mše byla sloužena za zdar křesťanských vojsk v této rozhodující bitvě. V příštích patnácti letech nadále neúnáve radí s vojenskou taktikou všelikým vojevůdcům tak, aby křesťanství mohlo opět

plně zúrodnovat půdu Evropy. Zasloužil se o udržení morálky mnohdy početně slabších křesťanských armád v bitvách s osmanskou armádou u Pešti (1684–1686), u Neuhauselu (1685), u Moháče (1687) a u Bělehradu (1688). Vždy ale prosil o to, aby jeho jméno nebylo zmiňováno a nepřivlastňoval si žádné světské pocty. Jeho životní pouť končí ve Vídni 13. srpna 1699, kde po generální zpovědění umírá. Jeho tělo bylo uloženo v kapucínském kostele do výklenku ve zdi, za oltářem Sedmiboletné Panny Marie. Císař Leopold se snažil o to, aby proces blahorečení „Strážného ducha Rakouska“ započal co nejdříve, aby jeho jméno mohlo být zařazeno do seznamu svatých. Za blahoslaveného ho však prohlásil až papež Jan Pavel II. dne 27. dubna 2003.

Knížka určitě stojí za přečtení. Člověk si udělá obraz o tehdejší Evropě a zjistí, jak moc jsme se vzdálili ideálům tehdejšího člověka a společnosti.

Blahoslavený Marku, oroduj za nás, oroduj za Evropu!

Marek Venuta
předseda MO KDU-ČSL Znojmo

Kurz „Sexuální zneužívání – oběti a agresori“

Edukační a formační centrum Boromeum Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského

v Praze organizuje vzdělávací den na téma *Sexuální zneužívání – oběti a agresori*

Přednášející: Hans Zollner, děkan institutu psychologie Gregoriánské univerzity

a vicerektor Gregoriánské univerzity v Římě

Termín: 13. 2. 2016, 9:00–18:00 h, obědová pauza od 13:00–14:30 h

Místo: přednášková AULA, Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze

Vlašská 336/36, Praha 1 – Malá Strana

Cena: 850 Kč/950 Kč (platba převodem/v hotovosti v den konání)

Přihlášení: <http://www.nmskb.cz/vzdelavani/prihlaska/>

Označení kurzu: B0116. **Obsah přednášek:** 1. Představení e-learningu s tematikou sexuálního zneužívání dětí vytvořeného v několika jazycích. 2. Včasné rozpoznání příznaků zneužití u dítěte a práce s ním. 3. Rozpoznání potencionálního agresora během studia a formace. 4. Práce s agresorem – prevence recidivy.

Určeno pro: dětské psychology, duchovní, formátory, katechety, lékaře, pedagogy, pastorační asistenty, psychoterapeuty, vedoucí dětských táborů, vychovatele atd.

Letem světem

Pokud islám ovládne Evropu, bude to kvůli naší slabosti – tak zněl titulok rozhovoru na portálu *Novinky.cz* s historikem Vlastimilem Vondruškou. Je plný pozoruhodných myšlenek, zásadně však staví na tezi, že „diskusi bychom však měli vést o tom, co vlastně chceme my sami. Zda chceme bezbřehá lidská práva i za cenu, že rozložíme tradiční strukturu evropské společnosti. Zda chceme sociální stát, který lidi živí, místo aby jim dával příležitost pracovat.“ A objevila se tam jedna věc, která by, myslím, měla zaznívat častěji: „Jeden z argumentů pro přijímání uprchlíků je, že Evropa vymírá. Jenže pokud se podíváte do evropských dějin, mnohokrát došlo k demografické recesi, ale paradoxně to vždy pomohlo, aby chránila hodnoty, které umožňují škody napravit.“

„Slepý nevidí, hluchý neslyší,“ navazuje tematicky Matyáš Zrno v článku, který zrcadlí mj. silvestrovskou noc v Kolíně nad Rýnem: „Po novoroční vlně sexuálních útoků kolínská starostka Henriette Reker, známá svou vstřícností vůči imigraci, doporučila ženám, aby se během karnevalu neoddělovaly od své skupiny, vyvarovaly se sexuálně vyzývavých kostýmů a od cizích mužů zůstaly na délku paže. Bezva, to také mohla celý karneval rovnou zrušit. Nebo doporučit ženám nosit burky, to je spolehlivě ten nejméně sexuálně vyzývavý kos-

tým. **Zkousím si jen představit, jaké peklo by se strhlo ze strany všech feministek a gender organizací, kdyby po mnohem méně závažném sexuálním obtěžování (ovšem bílým heterosexuálním mužem) zaznělo od oficiálních orgánů doporučení, aby si děvčata pro příště oblékla delší sukni a nekoketovala tolik s chlapci...**“ Jsme patrně přímými svědky situace, kdy si bezbřehé moře lidských pseudopráv ge-

Koláž: mimi

nerovaných našimi dvěma stoletími prostě rozbíjí ústa o své vlastní zbraně. „Ostatně Německo něco podobného zažilo. Před třemi lety jeden postarší německý politik ve společensky unavenějším stavu koketoval s mladou novinářkou (výhradně verbálně – chtěl si s ní zatančit). Prošel si za to mediálním lynčem, kdy ho německé feministky chtěly pomalu ukamenovat. Teď je to jiné. Kolínský policejní mluvčí prosí

ženy, aby „se na takové situace mentálně připravily“. Pochopitelně, že rádně vycepuván vládní kampaní Hate Free jsem si ověřoval, že se útoky skutečně staly. Že nejde o rasistický hoax.“ Autor M. Zrno uzavírá svůj text výstižným popisem zájmů české mediální a politické sféry v našich dnech: „**Respekt řeší, jak sexistický je Sherlock Holmes, gender studies zase, jak je skvělé, že v nějakém norském městě pracují ženy jako opravářky lodí a Strana zelených měla na silvestra obavy, že rachejtlemi budou trpět zvířátka.**“

Závěrem snad něco veselejšího, ba přímo pohádkového. Na svátek svatého Štěpána uvedla Česká televize v hlavním vysílacím čase výpravnou česko-slovenskou pohádku *Johančino tajemství*. Filmoví kritici nešetřili drsnými hodnoceními, pohádka se moc nelíbila. Nejsem odborník na postsynchrony a na dobré světlo kamery, ale musím říci, že naši rodinu pohádka naplnila velkou radostí. **Ve dvou (!) případech zazněly absolutně dnes politicky nekorektní dialogy na téma manželství.** Jeden z nich parafrázuje: dívinka, převlečená za muže, zvítězila v souboji. Vítězi patřila ruka princenzny. Když se však ukázalo, že chrabří bojovník je ve skutečnosti žena, celý dvůr okamžitě vznesl námitku, že „žena si přece nemůže vzít ženu!“

-zd-

- 24. I. Ne 3. neděle v mezidobí**
Neh 8,2–4a.5–6.8–10, Žl 19, I Kor 12,12–30, Lk 1,1–4; 4,14–21
- 25. I. Po Svátek Obrácení sv. Pavla, apoštola**
Sk 22,3–16 (Sk 9,1–22), Žl 117, Mk 16,15–18
- 26. I. Út Památka sv. Timoteje a Tita, biskupů**
2 Tim 1,1–8 (Tit 1,1–5), Žl 96, Mk 3,31–35
- 27. I. St sv. Anděla Mericiová, panna**
2 Sam 7,4–17, Žl 89, Mk 4,1–20
- 28. I. Čt Památka sv. Tomáše Akvinského, kněze a učitele církve**
2 Sam 7,18–19.24–29, Žl 132, Mk 4,21–25
- 29. I. Pá sv. Sulpicius**
2 Sam 11,1–4a.5–10a.13–17, Žl 51, Mk 4,26–34
- 30. I. So sv. Martina, panna a mučednice**
2 Sam 12,1–7a.10–17, Žl 51, Mk 4,35–41

- 31. I. Ne 4. neděle v mezidobí**
Jer 1,4–5.17–19, Žl 71, I Kor 12,31 – 13,13, Lk 4,21–30
- 1. 2. Po sv. Pionius, kněz a mučedník**
2 Sam 15,13–14.30; 16,5–13a, Žl 3, Mk 5,1–20
- 2. 2. Út Svátek Uvedení Páně do chrámu**
Mal 3,1–4 (Žid 2,14–18), Žl 24, Lk 2,22–40
- 3. 2. St sv. Blažej, biskup a mučedník, sv. Ansgar, biskup**
2 Sam 24,2.9–17, Žl 32, Mk 6,1–6
- 4. 2. Čt sv. Ondřej Corsini, biskup**
I Král 2,1–4.10–12, I Kron 29,10–12, Mk 6,7–13
- 5. 2. Pá Památka sv. Agáty, panny a mučednice**
Sir 47,2–13, Žl 18, Mk 6,14–29
- 6. 2. So Památka sv. Pavla Mikiho a druhů, mučedníků**
I Král 3,4–13, Žl 119, Mk 6,30–34

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.